

שבת עט: (תחילת העמוד) עד פ: (המשנה)

ביאורי מושגים (לפי שיטת הערוך, המקובלת יותר, לרמב"ם ההגדרות הפוכות)
 גויל - כל העור של הבהמה.
 דוכסוסטוס - החלק הפנימי הסמוך ל**בשר**.
 קלף - החלק החיצוני הסמוך ל**שער**.
 כשכותבים על 'דוכסוסטוס' לא כותבים על הצד שקרוב לבשר אלא **בצד הקרוב לשיער**, שאליו היה מחובר ה'קלף'.
 כשכותבים על 'קלף' לא כותבים על הצד שקרוב לשער אלא **בצד הקרוב לבשר**, שאליו היה מחובר ה'דוכסוסטוס'.
 הגמרא במנחות דנה במה ניתן לכתוב את הפרשיות השונות. כיום נפסק שכיוון שמעבדים יפה את הקלף כותבים הכל על קלף (בצד של ה'דוכסוסטוס' כמובן).

סתירה:
הברייתא קובעת ששיעור קלף הוא כדי כתיבת שתי הפרשיות, במשנה השיעור הוא של פרשיה אחת.
תשובה - ההבדל נעוץ בסוגי הקלף:
 דוכסוסטוס - המיועד לתפילין צריך שיעור של פרשיה אחת, שכן בתפילין של ראש כותבים כל פרשיה לחוד.
 קלף - המיועד למזוזה צריך שיעור של שתי פרשיות, שכן במזוזה כותבים שתי פרשיות יחד ('שמע ישראל' ו'והיה אם שמוע').

ציטוט מהמשנה
 הגודל הנדרש כדי לחייב על הוצאת קלף:
 כדי לכתוב עליו את פרשת 'שמע ישראל'.

תנא דבי מנשה: ניתן לכתוב ס"ת גם על קלף או דוכסוסטוס, רב ורב אחאי לפי הסבר א': ניתן לכתוב תפילין גם על דוכסוסטוס. רשב"א בשם ר' מאיר ורב לפי הסבר ב': ניתן לכתוב מזוזה גם על קלף,

ברייתא
הלכה למשה מסיני
 על מה כותבים את הסת"ם:
 ספר תורה - על גויל - כל העור בלי לחלקו, תפילין - על קלף - החלק החיצוני, מזוזות - על דוכסוסטוס - החלק הפנימי.

הערות:
 1. רב קבע שתפילין דומות למזוזה. אמירה זו ניתנת להבנה בשתי דרכים:
 א. מותר לכתוב תפילין על החומר המיועד למזוזה.
 ב. מותר לכתוב מזוזה על החומר המיועד לתפילין.
 2. הגמרא במנחות הסיקה כהסבר השני בדברי רב ולפיו ניתן לכתוב מזוזה על קלף ואסור לכתוב תפילין על דוכסוסטוס!

ברייתא
חייבים על הוצאת דיו בכל אחת מהתצורות הללו:
 כשהוא יבש, כשהוא בקולמוס, כשהוא בקסת.
 הגמרא מסתפקת האם ניתן לצרף ½ שיעור מתצורה אחת (למשל דיו יבש) ל-½ שיעור מתצורה שניה (למשל דיו בקסת).

קביעות שונות של רבא בענייני הנחת חפץ
 1. הכותב בדיו כאילו הניחו.
 2. המעביר חפץ סמוך ל3 טפחים לקרקע - כאילו הניחו.

כשהוציא ½ שיעור של דיו וכתבו, ואחר כך הוציא עוד ½ שיעור - נחשב כאילו ה ½ הראשון כבר נלקח כיוון שחלקו כבר שקוע בנייר.

צירוף שתי הוצאות של ½ שיעור

אם ה ½ הראשון נלקח לפני שהונח ה ½ השני - לא מצטרפים.

אם שתי הוצאות היו בשני העלמות - לא מצטרפים.

אם שתי הוצאות היו לשתי רשויות נפרדות - ת"ק: מצטרפים, ר' יוסי: לא מצטרפים.

מהם רשויות נפרדות:
רבה: כשיש ביניהם רשות היחיד.
אביי: כשיש ביניהם כרמלית.
רבא: כשיש ביניהם קורת עץ.

אם ה ½ הראשון היה קיים כשהונח ה ½ השני, וההוצאות היו בהעלם אחד, ולרשות אחת - מצטרפים.

המשנה עוסקת בנשים עירוניות צנועות המסתירות עין אחת ולכן מספיק להן לכחול עין אחת.

ציטוט מהמשנה

הגודל הנדרש כדי לחייב על הוצאת חפץ:

כחול צבע עיניים - לכחול בו עין אחת.

דבק - לתת בראש הנסר.

זפת וגופרית - לסתום חור קטן שנעשה בכלי המכיל כסף נוזלי.

שענה - לסתום חור קטן בחבית של יין.

חרסית לבנה כתושה -

לסתום את חור המפוח בכור היתוך של זהב. ר': כדי לתקן את החצובה של כור ההיתוך.

סובין קליפות של גרעיני תבואה - כדי להסיק בהם כור היתוך.

סיד - לסוד בו כדי להשיר שיער נערה קטנה.

ר' יהודה: לשים אותו על הרקה של הראש כדי לישר השיער.

ר' נחמיה: כדי לסוד בו אנדיפי הגמרא מציעה כמה הסברים למילה זו.

הציידים היו שמים נסר שבראשו דבק כדי ללכוד בעזרתו ציפורים.

השיעורים של ר' יהודה קטנים ומחמירים משיעוריהם של חכמים.

מהו אנדיפי:

הסבר רב: המקום שמתחת לרקה -

דחיה: רבי פוסק בסוג אחד של סיד כר"י ובסוג אחר כר"נ. לפי הסברו של רב חלוקה זו אינה במקומה!

הסבר ר' יצחק: כדי לסתום חור תחתון שבכלי.

קושית רב כהנא: מי סותם חורים בסיד?!

הסבר רב כהנא: שנתות שבכלי מדידה.

הסבר נוסף: המצח.